

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет лінгвістики
Кафедра теорії, практики та перекладу німецької мови

Прикладні лінгвістичні дослідження. Основи перекладознавства

ПО 6/1

Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Спеціальність 035 Філологія

Курс	2
Семестр	3

Освітньо-професійна програма Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька
Статус Кредитний модуль обов'язкової дисципліни
Форма навчання Денна
Семестровий контроль Екзамен

ECTS	4
Годин	120

Розподіл годин

Аудиторні години		Самостійна робота
Лекції	Семінарські заняття	
36	18	66
1 пара на тиждень	1 пара на два тижні	

Гарант освітньої програми *Олена ЛАЗЕБНА* «19» 02 2020 р.
Завідувач кафедри *Гелена ЛИСЕНКО* «19» 02 2020 р.
Голова методичної комісії *Світлана ІБРАГІМОВА* «19» 02 2020 р.

Редакція від 19.02.2020 р.

Інформація про викладача

	Практичні заняття
ПІБ	Дзикович Ольга Володимирівна
Посада	доцент
Вчене звання	доцент
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Профіль викладача	https://ktpnm.kpi.ua/node/457
Google Scholar	https://scholar.google.com/citations?user=RH9ST28AAAAJ&hl=ru
e-mail	dzykovich@gmail.com
Консультації	щоп'ятниці з 16.00 до 17.00, ауд. 709/7

Анотація кредитного модуля

Метою кредитного модуля є формування у студентів здатностей:

- розуміти історію та закономірності розвитку предметної області (частково ЗК2);
- учитися й оволодівати сучасними знаннями, шукати, опрацьовувати та аналізувати інформації з різних джерел, виявляти, ставити та вирішувати проблеми, пов'язані з оволодінням кредитного модуля, бути критичним та самокритичним (ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7);
- абстрактно мислити та аналізувати основні процеси і тенденції світового наукового пізнання (ЗК11, частково ФК 6);
- усвідомлювати структури філологічної науки та її теоретичних основ з метою використання цих знань в межах кредитного модуля (ФК1);
- усвідомлювати сутність й соціальне значення майбутньої професії, основних проблем дисциплін, що визначають конкретну філологічну галузь, їхній взаємозв'язок в цілісній системі знань (ФК8);
- вільно оперувати спеціальною термінологією з метою збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних фактів для перекладу фахових текстів (ФК9, ФК10);
- здійснювати лінгвістичний та перекладознавчий аналізи текстів різних стилів і жанрів (ФК12).

Силабус кредитного модуля «Прикладні лінгвістичні дослідження. Основи перекладознавства» розроблений на основі принципу систематичності та послідовності, який пов'язаний як з організацією вивчення навчального матеріалу, так і з системою дій студентів щодо його засвоєння, що дозволяє передбачити необхідні навчальні завдання та види діяльності, які потрібні студентам для досягнення очікуваних результатів навчання, а потім спроектувати навчальний досвід таким чином, щоб максимально збільшити можливості студентів досягти бажаних результатів. Зазначені принципи є визначальними щодо вибору відповідних методів та форм, передбачаючи особистісно-орієнтований, антропоцентричний підхід, створюючи сприятливі умови для творчого розвитку особистості студента та його автономності.

Силабус побудований таким чином, що для вивчення кожної наступної теми студентам необхідно застосовувати знання й уміння, отримані в попередній. Лише в такому контексті здобувачі матимуть бажані успіхи та реальні навички в письмовому та усному перекладі та зможуть ефективно реалізовувати ці знання на практиці, що передбачає вільне, автономне володіння компетентностями перекладача.

Навчання здійснюється на основі **студентоцентрованого підходу** та стратегії взаємодії викладача і студента з метою засвоєння студентами матеріалу та формуванню у них відповідних компетентностей.

Під час навчання застосовуються **метакогнітивні, когнітивні та соціально-афективні стратегії.**

Ці стратегії в залежності від **особливостей навчально-пізнавальної діяльності студентів** реалізуються через:

- пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний) метод: викладач організовує сприйняття з подальшим усвідомленням студентами інформації, а студенти здійснюють сприйняття (рецепцію), осмислення і запам'ятовування її;

Прикладні лінгвістичні дослідження

- репродуктивний метод: викладач дає завдання, у процесі виконання якого студенти здобувають уміння застосовувати знання за зразком;
- метод проблемного виконання: викладач формулює проблему і вирішує її, студенти стежать за ходом творчого пошуку (студентам подається своєрідний еталон творчого мислення);
- частково-пошуковий (евристичний) метод: викладач формулює проблему, поетапне вирішення якої здійснюють студенти під його керівництвом (при цьому відбувається поєднання репродуктивної та творчої діяльності студентів);
- дослідницько-мотиваційний метод: викладач ставить перед студентами проблему, і ті вирішують її самостійно, висуваючи ідеї, перевіряючи їх, підбираючи для цього необхідні джерела інформації, прилади, матеріали тощо.

В залежності від **походження інформації** і **мети** використовуються різноманітні форми навчання: робота в парах, робота в групах, самостійна робота, робота перед аудиторією тощо.

Усі методи і форми навчання мають на меті стимулювати пізнавальну діяльність студентів, їхню активність на заняттях, самостійність, креативність, що є визначальними факторами мотивації здобувачів до вивчення кредитного модуля «Прикладні лінгвістичні дослідження. Основи перекладознавства».

На заняттях застосовується інноваційна тенденція до посилення комунікативної спрямованості навчального процесу спілкування. Комунікативний підхід орієнтований на організацію процесу навчання, адекватного процесу реального спілкування завдяки моделюванню основних закономірностей мовленнєвого спілкування, а саме:

- діяльнісний характер мовленнєвого спілкування, що втілюється в комунікативній поведінці викладача як учасника процесу спілкування та навчання і в комунікативно вмотивованій, активній поведінці студента як суб'єкта спілкування та навчання;
- предметність процесу комунікації, яка має бути змодельована обмеженим, але точно визначеним набором предметів обговорення;
- ситуації спілкування, що моделюються, як найтипівіші варіанти стосунків студентів між собою;
- мовленнєві засоби, які забезпечують процес спілкування та навчання в даних ситуаціях.

Для ефективної комунікації з метою розуміння структури та змісту кредитного модуля, кращого засвоєння матеріалу та інноваційної форми контролю використовуються такі інструменти комунікації, як електронна пошта, Telegram та Viber, за допомогою яких:

- спрощується розміщення та обмін навчальним матеріалом;
- здійснюється надання зворотного зв'язку студентам стосовно навчальних завдань та змісту кредитного модуля;
- оцінюються навчальні завдання студентів у швидший спосіб;
- ведеться облік виконання студентами плану кредитного модуля, графіку виконання навчальних завдань та оцінювання студентів.

Під час навчання та для взаємодії зі студентами використовуються сучасні інформаційно-комунікаційні та мережеві технології для вирішення навчальних завдань, а також обладнання (проектор та електронні презентації для висвітлення окремих тем).

Місце кредитного модуля в програмі навчання

Прикладні лінгвістичні дослідження

Кредитний модуль «Прикладні лінгвістичні дослідження. Основи перекладознавства» вивчається протягом третього семестру навчання. За структурно-логічною схемою ОП він безпосередньо пов'язаний з такими освітніми компонентами, як «Сучасна українська мова», «Практичний курс перекладу», «Порівняльна типологія», «Історія зарубіжної літератури», «Зіставна граматики» та «Курсова робота з німецької мови».

Програмні результати навчання

У результаті вивчення кредитного модуля "Прикладні лінгвістичні дослідження. Основи перекладознавства" студенти зможуть:

1. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.
2. Добирати необхідну інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
3. Усвідомлювати особливості функціонування та стратифікації різних мов, вірно пояснюючи мовне явище в перекладі з наведенням прикладів.
4. Здійснювати перекладознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів, розрізняючи різні прийоми перекладу (граматичні, лексичні та стилістичні) та пояснюючи їх особливості.
5. Володіти різними видами стратегій, методів та прийомів для здійснення ефективної перекладацької діяльності, обґрунтовуючи оптимальний варіант перекладу та доцільність використання трансформацій різних рівнів.
6. Організувати процес свого навчання й самоосвіти, а також дотримуватися морально-етичних та культурних норм, принципів академічної доброчесності та кодексу професійної етики, примножувати досягнення суспільства.

Програмні результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються студентам на першому занятті.

Перелік тем, завдання та терміни виконання

Лекції

Тиждень	Зміст заняття	Рекомендований час на СРС
1.	Розділ 1. Перекладознавство як наука Лекція 1 Перекладознавство як наука Предмет і завдання лінгвістичної теорії перекладу. Місце теорії перекладу серед інших лінгвістичних наук. Суть перекладу. Переклад як акт міжмовної комунікації.	1

	<p>Із історії перекладацької думки СРС. Значення терміну «переклад». Переклад як діяльність. Література: Корунець І. В. Вступ до перекладознавства / І.В. Корунець. - Нова Книга, 2008 . – С. – 5–19</p>	
2.	<p>Розділ 2. Лінгвістичний бар’єр. Способи його подолання. Лекція 2. Переклад як центральна ланка двомовної опосередкованої комунікації Мовне посередництво Складові лінгвоетнічного бар’єру Проблеми мовного оформлення тексту, що перекладається СРС. Способи подолання лінгвоетнічного бар’єру Література: Корунець І. В. Вступ до перекладознавства / І.В. Корунець. - Нова Книга, 2008 . – С. – 31–34.</p>	1
3.	<p>Розділ 3. Способи перекладу та перекладацькі трансформації. Лекція 3. Повний (вибірковий і функціональний переклад) і скорочений переклад (буквальний, семантичний, комунікативний спосіб). Сегментація тексту для перекладу. Способи перекладу. Міра та причини перекладацьких трансформацій. СРС. Види перетворень при перекладі. Література: Корунець І. В. Вступ до перекладознавства / І.В. Корунець. - Нова Книга, 2008 . – С. – 37–40.</p>	1
4.	<p>Лекція 4. Транскрипція і транслітерація. Калькування. Правила калькування. Лексико-семантичні модифікації. СРС. Переклад скорочень. Література: Інтернет-джерело «Переклад юридичних скорочень» URL: http://law-in-translation.in.ua/ua/navchannia-ta-pidvyshchennia-kvalifikatsii/yurydychna-nimetska/item/205-nimetski-iurydychni-skorochennia-juristische-abk-rzungen</p>	1
5.	<p>Лекція 5. Морфологічні перетворення в умовах подібності та розбіжності форм. Синтаксичні перетворення на рівні словосполучення та речень. СРС. Морфологічні перетворення в умовах подібності та розбіжності форм. Література: Казакова Т.А Практические основы перевода / Т.А. Казакова.- СПб: Союз, 2002. - С. 162-182</p>	1
6.	<p>Лекція 6. Прийоми перекладу метафори. Прийоми перекладу метонімії. Прийоми перекладу іронії СРС. Експресивна функція. Абсолютні конструкції. Різновиди перекладу в залежності від жанру матеріалу, що перекладається. Література: Білоус О.М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень. – Кіровоград, РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. – С. 122-130.</p>	1

7.	<p>Розділ 4. Фразеологізм як перекладацька одиниця. Лекція 7. Структура та класифікація фразеологізмів СРС. Переклад фразеологічних одиниць. Література: Зорівчак Р.П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія / Р.П Зорівчак. – Львів: Вища школа, 1983. – С. 28-36</p>	1
8.	<p>Лекція 8. Прийоми перекладу фразеологізмів. Труднощі, які виникають при перекладі фразеологізмів СРС. Прийоми перекладу фразеологізмів. Література: 1. Földes C. Deutsche Phraseologie kontrastiv: intra- und interlinguale Zugänge / Csaba Földes. – Heidelberg: Groos, 1996 – S. 45-65 2. Kryściak M. Deutsche Phraseologismen mit Toponymen und das Problem ihrer Übersetzbarkeit ins Polnische / Maciej Kryściak. – Marburg: Tectum Verlag, 2011. –S. 100- 125 Segura García B. Kontrastive Idiomatik: Deutsch – Spanisch: eine textuelle Untersuchung von Idiomen anhand literarischer Werke und ihrer Übersetzungsprobleme / Blanca Garcia Segura. – Frankfurt am Main: Lang, 1998. – S. 125- 144</p>	1
9.	<p>Розділ 5. Реалія як перекладознавча одиниця. Лекція 9. Реалія як особлива одиниця перекладу Класифікації реалій та прийоми перекладу реалій СРС. Переклад реалій. Осмислення реалій в оригіналі і в перекладі. Література: Мамрак А. В. Вступ до теорії перекладу: навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – С. 272-284.</p>	1
10.	<p>Розділ 6. Норма перекладу та перекладацькі відповідники Лекція 10. Перекладацькі відповідники. Види нормативних вимог до перекладу. Регулярні, okazionalnі та міжривневі відповідники. Адекватний і еквівалентний переклад. СРС. Стилiстичні прорахунки перекладача. Література: Корунець І. В. Вступ до перекладознавства / І.В. Корунець. - Нова Книга, 2008 . – С. – 87–89.</p>	1
11.	<p>Розділ 7. Еквівалентність перекладу. Лекція 11. Перший та другий рівень еквівалентності Еквівалентність перекладу при передачі функціонально-ситуативного змісту оригіналу. СРС. Передача фонової інформації. Література: Білоус О.М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень. – Кіровоград, РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. – С. 67-80.</p>	1
12.	<p>Лекція 12. Третій рівень еквівалентності. Еквівалентність перекладу при передачі функціонально-ситуативного змісту оригіналу. СРС. Перекладацька еквівалентність. Література: Білоус О.М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень. – Кіровоград, РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. – С. 81-97..</p>	1
13.	<p>Лекція 13. Четвертий рівень еквівалентності. Еквівалентність перекладу при передачі семантики мовних одиниць. СРС. Предметна обстановка і мовна ситуація. Про природу і небезпечність буквального перекладу. Література: Білоус О.М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений. Навчальний посібник для студентів</p>	1

Прикладні лінгвістичні дослідження

	перекладацьких відділень. – Кіровоград, РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. – С. 98-104.	
14.	Лекція 14. П'ятий рівень еквівалентності. Еквівалентність перекладу при передачі семантики мовних одиниць. СРС. Варіантні відповідники. Розкриття контекстуальних значень в перекладі. Відношення лексичної без еквівалентності. Література: Білоус О.М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень. – Кіровоград, РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. – С. 105-111.	1
15.	Розділ 8. Відношення лексичної безеквівалентності. Лекція 15. Слова-реалії. Тимчасово безеквівалентні терміни. Випадкові без еквіваленти. Природа лексичної безеквівалентності СРС. Мовні значення і переклад. Переклад культурно значимих елементів. Література: Білоус О.М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень. – Кіровоград, РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. – С. 112-120. Panasiuk I. Probleme der Übersetzung von Kulturen: Diplomarbeit / Igor Panasiuk. – Frankfurt (Oder): EUV, 2000 – S. 50-65	1
16.	Лекція 16. Фальшиві друзі перекладача. Пастки внутрішньої форми. Забуті значення багатозначних слів. Лексичні іносказання. Неспівзвучні географічні найменування. Лексика, яка провокує перекладацькі помилки. СРС. Як уникнути лексичних пасток. Література: Корунець І. В. Вступ до перекладознавства / І.В. Корунець. - Нова Книга, 2008 . – С. – 163–175, 212-228	1
17.	Розділ 9. Моделі перекладу. Лекція 17. Моделі перекладу. Задачі моделей перекладу. СРС. «Жанр» і «стиль» - два види комунікативної цілісності словесного твору. Словесний твір як функціональний об'єкт і як мала функціональна система. Ситуативна та комунікативна модель. Трансформаційно-семантична. Психолінгвістична інформаційна модель СРС: підготовка до МКР	2
18.	Лекція 18. Модульна контрольна робота (МКР) за тематикою розділів 1-9.	0

Семінарські заняття

Тиждень	Зміст заняття	Рекомендований час на СРС
1.	Розділ 1. Перекладознавство як наука. Тема 1.1 Поняття опосередкованої двомовної комунікації. Переклад як акт міжмовної комунікації. Тема 1.2 Характеристика процесу перекладу. Способи перекладу. Одиниці перекладу і членування тексту.	2

	<p><u>Семінарське заняття 1.</u> Модель опису типів текстів за С. Гьопферіх. Проблеми мовного оформлення тексту, що перекладається. СРС. Нормативно-мовні і узуальні помилки при перекладі. Рекомендовані правила сегментації тексту для перекладу. Література: Корунець І. В. Вступ до перекладознавства / І.В. Корунець. - Нова Книга, 2008.</p>	
2.	<p>Розділ 2. Лексичні прийоми перекладу. Тема 2.1. Перекладацька транскрипція. Калькування. Лексико-семантичні модифікації. Тема 2.2. Прийоми перекладу фразеологізмів. <u>Семінарське заняття 2.</u> Лексичні прийоми перекладу. Прийоми перекладу реалій. Безеквівалентна лексика. СРС. Правила застосування лексико-семантичних трансформацій. Правила перекладу фразеологічних одиниць. Правила перекладу словосполучень та речень. Література: Кононенко П.П. Українська мова / П.П. Кононенко, Л.О. Кадомцева, Л.І. Мацько. – К., 1990. – С. 112-113,140–141, 193-226. <i>Практичні справи:</i> Корунець І. В. Вступ до перекладознавства / І.В. Корунець. - Нова Книга, 2008 . – С. – 36, впр. 1, С.44, впр. 2</p>	2
3.	<p>Розділ 3. Граматичні основи перекладу. Тема 3.1. Морфологічні перетворення в умовах співпадіння форм. Тема 3. 2. Морфологічні перетворення в умовах розбіжності форм <u>Семінарське заняття 3.</u> Граматичні основи перекладу. СРС. Зміст процесу перекладу. Детермінанти процесу перекладу Література: Корунець І. В. Вступ до перекладознавства / І.В. Корунець. - Нова Книга, 2008 . – С. – 47-49, С. 58-60, впр. 4-5.</p>	2
4.	<p>Розділ 4. Стилiстичні прийоми перекладу. Тема 4.1. Прийоми перекладу метафоричних одиниць та метонімії. Тема 4. 2. Прийоми передачі іронії в перекладі. <u>Семінарське заняття 4.</u> Особливості використання стилістичних прийомів перекладу СРС. Передача внутрішнього змісту. Закономірність і випадковість у перекладі. Переклад як текст. Вимоги до тексту перекладу. Гра слів в оригіналі і перекладі. Література: Корунець І. В. Вступ до перекладознавства / І.В. Корунець. - Нова Книга, 2008 .</p>	2
5.	<p>Розділ 5. Реалія як перекладознавча одиниця. Тема 5.1. Переклад реалій. Тема 5.2. Осмислення реалій в оригіналі і в перекладі. <u>Семінарське заняття 5.</u> Поняття «Реалія» в перекладознавстві СРС. Вибір прийому передачі реалій. Література: Корунець І. В. Вступ до перекладознавства / І.В. Корунець. - Нова Книга, 2008.</p>	2
6.	<p>Розділ 6. Прагматичний аспект перекладу. Тема 6.1. Денотативний зміст. Тема 6.2. Конотативний, сигніфікативний зміст <u>Семінарське заняття 6.</u> Види змісту тексту. Передача денотативного змісту. СРС. Прагматика тексту. Типи прагматичної адаптації. Передача сигніфікативних конотацій. Література: Корунець І. В. Вступ до перекладознавства / І.В. Корунець. - Нова Книга, 2008 . – С. 188-192</p>	2
7.	<p>Розділ 7. Перекладацька еквівалентність.</p>	2

Прикладні лінгвістичні дослідження

	<p>Тема 7.1. Проблеми еквівалентності і тип тексту, який перекладається. Тема 7.2. Характеристика і дефініції слова в теорії перекладу. <u>Семінарське заняття 7.</u> Проблеми еквівалентності і тип тексту, який перекладається. СРС. Екстралінгвістична і лінгвістична інформація. Фонові знання і імпліцитна інформація. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства / І.В. Корунець. - Нова Книга, 2008 . – С. 145-147, впр. 73-76</p>	
8.	<p>Розділ 8. Перекладацькі відповідники. Тема 8.1. Контекст і ситуація. Тема 8.2. Види міжмовних лексичних відповідників <u>Семінарське заняття 8.</u> Види перекладацьких відповідників. СРС. Варіантні відповідники. Розкриття контекстуальних значень в перекладі. Література: Корунець І. В. Вступ до перекладознавства / І.В. Корунець. - Нова Книга, 2008 . – С. 154, впр. 78</p>	2
9.	<p>Розділ 9. Жанр і стиль – два види комунікативної цілісності словесного твору. Тема 9.1 Тексти для перекладу і їх класифікація Тема 9.2. Різновиди перекладу в залежності від жанрового типу матеріалу, що перекладається <u>Семінарське заняття 9.</u> Поняття «жанр» та «стиль». Класифікація текстів для перекладу СРС. Тексти для перекладу і їх класифікація. ПІДГОТОВКА ДО ЕКЗАМЕНУ</p>	2 +30

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
1.	Доповіді на семінарах	15%	5	3	15
2.	Експрес-тест на лекціях	15%	1	15	15
3.	МКР	30%	30	1	30
4.	Екзамен	40%	40	1	40
	Всього				100

Стартовий рейтинг студентів з кредитного модуля складається з балів, що він отримує за:

1. Доповіді на семінарах (кількість: 3; 1 з яких обов'язкова до першої атестації, 1 – до другої)
2. Експрес-тести на кожній лекції (кількість: 15)
3. Модульну контрольну роботу

Основні критерії оцінювання роботи студентів

1. Доповіді на семінарах

Ваговий бал – 5

Максимальна кількість балів на семінарах становить $5 \times 3 = 15$ балів.

Критерії оцінювання:

Прикладні лінгвістичні дослідження

- «відмінно» - 5 балів – повна відповідь, не менше 90% потрібної інформації, точне розкриття змісту запропонованої теми, логічність і зв'язність висловлювання, наведення прикладів
- «добре» - 4 бали – достатньо повна відповідь, не менше 75% потрібної інформації, можливі незначні неточності – наведення прикладів, але в недостатній кількості або не для всіх описаних явищ
- «задовільно» - 3 бали – неповна відповідь, не менше 60% потрібної інформації, відсутні або наведені невідповідні приклади
- «незадовільно» - 0 балів – незадовільна відповідь, або неготовність студента до семінару.

2. Експрес-тести:

Ваговий бал – 1

Максимальна кількість балів $1 \times 15 = 15$

Кожен тест складається з 10 запитань, за правильну відповідь на кожне з яких студент отримує 0,1 бала. Максимальний бал за весь тест – 1.

Критерії оцінювання:

«відмінно» - 0,9-1 б.

«добре» - 0,8 б.

«задовільно» - 0,6-0,7 б.

«незадовільно» - 0 б. (якщо студент набрав менше, ніж 0,6 б., то тест оцінюється у 0 балів).

3. МКР:

Ваговий бал – 30

Максимальна кількість балів $30 \times 1 = 30$

МКР складається з 3 завдань (1 теоретичного запитання та двох практичних). Кожне завдання оцінюється від 0 до 10 балів, а при оцінюванні всієї роботи враховується сумарний бал трьох завдань. Тобто кожне завдання не має окремої оцінки за шкалою «відмінно-добре-задовільно». Максимальний бал за всю контрольну роботу – 30.

Критерії оцінювання:

«відмінно» - 27-30 б.

«добре» - 22-26 б.

«задовільно» - 18-21 б.

«незадовільно» - 0 б. (якщо студент набрав менше, ніж 18 б., то МКР оцінюється у 0 балів).

Результати оголошуються кожному студенту окремо у присутності або в дистанційній формі (е-поштою).

Семестрова атестація студентів

Отримання допуску до екзамену		Критерій
1	Поточний рейтинг	$RD \geq 36$

Екзамен:

Ваговий бал – 40

Прикладні лінгвістичні дослідження

Максимальна кількість балів – 40.

Екзамен складається з 3 завдань (2 теоретичних питання та 1 практичне), кожне з яких оцінюється окремо.

- Теоретичне питання – 15 балів (15x2=30)
- Практичне завдання – 10 балів
- **Критерії оцінювання:**

Теоретичне питання

- «відмінно» - 14-15 балів – повна відповідь, не менше 90% потрібної інформації, точне розкриття змісту запропонованої теми, логічність і зв'язність висловлювання, наведення прикладів
- «добре» - 12-13 балів – достатньо повна відповідь, не менше 75% потрібної інформації, можливі незначні неточності – наведення прикладів, але в недостатній кількості або не для всіх описаних явищ
- «задовільно» - 9-11 балів – неповна відповідь, не менше 60% потрібної інформації, відсутні або наведені невідповідні приклади
- «незадовільно» - 0 балів – незадовільна відповідь, або неготовність студента до відповіді.

Практичне завдання (переклад речень або визначення трансформацій)

- «відмінно» - 9-10 балів – перекладено 9-10 речень у відповідності до вимог / визначено коректно 9-10 трансформацій та вказано їх у тексті
- «добре» - 8 балів – перекладено 8 речень у відповідності до вимог / визначено коректно 8 трансформацій та вказано їх у тексті
- «задовільно» - 6-7 балів – перекладено 6-7 речень у відповідності до вимог / визначено коректно 6-7 трансформацій та вказано їх у тексті
- «незадовільно» - 0 балів – перекладено менше 6 речень у відповідності до вимог або переклад містить суттєві недоліки / визначено менше 6 трансформацій в тексті, або визначено трансформації некоректно.

Після відповіді на всі питання, загальний бал вираховується відповідно до кількості набраних балів за всіма видами завдань.

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою

Рейтингові бали, RD	Оцінка за університетською шкалою
$95 \leq RD \leq 100$	Відмінно
$85 \leq RD \leq 94$	Дуже добре
$75 \leq RD \leq 84$	Добре
$65 \leq RD \leq 74$	Задовільно
$60 \leq RD \leq 64$	Достатньо
$RD < 60$	Незадовільно
$RD < 36$	Не допущено

Прикладні лінгвістичні дослідження

Політика кредитного модуля

Система оцінювання кредитного модуля передбачає заохочувальні бали за участь у науково-практичних конференціях з публікацією тез доповідей та написання статей у фахових журналах або журналах, що індексуються (загальною кількістю не більше 6 бадів).

Заохочувальні бали	
Критерій	Ваговий бал
Участь у конференції та написання тез	1 бал за кожен учасник.
Публікація статті	4 бали за кожен статтю.

Відвідування занять

Система оцінювання орієнтована на отримання балів практично на кожному занятті, тому невідвідування суттєво знижує стартовий рейтинг студентів.

Пропущені контрольні заходи

Кожен студент має право з поважної причини (лікарняний, мобільність тощо) переписати тест та МКР на консультаціях.

Детальніше за посиланням: <https://kpi.ua/files/n3277.pdf>.

Календарний рубіжний контроль

Проміжна атестація студентів (далі – атестація) є календарним рубіжним контролем. Метою проведення атестації є підвищення якості навчання студентів та моніторинг виконання графіка освітнього процесу студентами.

Критерій		Перша атестація	Друга атестація
Термін атестації		8-ий тиждень	14-ий тиждень
Умови отримання атестації	Поточний рейтинг	≥ 6 балів	≥ 12 балів

Академічна доброчесність

Політику та принципи академічної доброчесності визначено в розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначено в розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Прикладні лінгвістичні дослідження

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень. Детальніше: <https://kpi.ua/regulations-8-7>.

Інклюзивне навчання

Кредитний модуль «Основи перекладознавства» може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Навчання іноземною мовою

Навчальний матеріал викладається українською мовою з елементами німецької (вправи на переклад).

Додатки

Додаток 1. Рекомендована література

1. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства / І.В. Корунець. - Нова Книга, 2008. – 512 с.
2. Білоус О.М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень. – Кіровоград, РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. – 200 с.
3. Мамрак А. В. Вступ до теорії перекладу: навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 304 с.

Література знаходиться у методичному кабінеті кафедри теорії, практики та перекладу німецької мови та в електронному варіанті.

Додаток 2. Орієнтовний перелік теоретичних питань для екзамену.

1. Об'єкт, предмет і завдання курсу «Перекладознавство».
2. Текст як посередник процесу перекладу.
3. Розділи перекладознавства.
4. Проблема дефініції перекладу.
5. Типологія перекладів.
6. Дефініція еквівалентності в перекладознавстві.
7. Типологія еквівалентності в перекладознавстві.
8. Залежність еквівалентності від типу перекладного тексту.
9. Трансформації як спосіб досягнення еквівалентності.
10. Дефініції інформації.
11. Типологія інформації в перекладознавстві.
12. Денотативна інформація.
13. Конотативна інформація.
14. Прагматична інформація.
15. Денотативна (ситуативна) модель перекладу.
16. Семантична модель перекладу.
17. Інформативна модель перекладу.

Прикладні лінгвістичні дослідження

18. Трансформаційна модель перекладу.
19. Модель перекладу із мовою-посередником.
20. Психолінгвістична модель перекладу.
21. Комунікативні моделі перекладу.
22. Дискурсивна модель перекладу.
23. Транслітерація як прийом відтворення графічної форми іншомовного слова.
24. Транскрипція як прийом відтворення звукової форми іншомовного слова.
25. Комбінація транскрипції та транслітерації.
26. Фонографічна заміна за традицією.
27. Зміна ритміко-мелодійного малюнка віршів.
28. Трансформації на словотвірному рівні
29. Трансформації на морфологічному рівні
30. Категорійна заміна.
31. Частиномовна заміна.
32. Заміна морфологічних засобів лексичними.
33. Трансформації на синтаксичному рівні
34. Заміна сполуки словом і навпаки.
35. Заміна синтаксичного зв'язку у словосполучах і реченнях.
36. Членування речень.
37. Об'єднання речень.
38. Додавання й опущення мовних одиниць і конструкцій. Перестановки.
39. Міжмовні лексичні відповідники.
40. Денотативний аспект лексичних трансформацій.
41. Конотативний аспект лексичних трансформацій.
42. Лакуни. Типологія лакун.
43. Реалії. Класифікація реалій в перекладознавстві.
44. Прийоми перекладу реалій.
45. Інтернаціоналізми та їх види
46. Омоніми та їх види

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет лінгвістики
Кафедра теорії, практики та перекладу німецької мови

Прикладні лінгвістичні дослідження. Вступ до наукових досліджень

ПО 6/2

Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Спеціальність 035 Філологія

Курс	3
Семестр	5

Освітньо-професійна програма Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

ECTS	2
Годин	60

Статус Кредитний модуль обов'язкової дисципліни
Форма навчання Денна
Семестровий Залік
контроль

Розподіл годин

Аудиторні години		Самостійна робота
Лекції	Семінарські заняття	
10	8	42
Лекції – 1,3,5,7,9 тиждень Практичні заняття – 2,4,6,8 тиждень		

Гарант освітньої програми Олена ЛАЗЕБНА Завідувач кафедри Гелена ЛИСЕНКО Голова методичної комісії Світлана ІБРАГІМОВА
«19» 02 2020 р. «19» 02 2020 р. «19» 02 2020 р.

Редакція від 19.02.2020 р.

Інформація про викладача

	Лекції/семінарські заняття
ПІБ	Саєнко Наталя Семенівна
Посада	Декан факультету лінгвістики
Вчене звання	професор
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Профіль викладача	http://intellect.fl.kpi.ua/profile/sns9
Google Scholar	https://scholar.google.com.ua/citations?user=5CTyoZcAAAAJ&hl=uk&start=0&pagesize=100
e-mail	en-investigation@ukr.net

Анотація кредитного модуля

Метою кредитного модуля є формування у студентів здатностей:

- зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку наукових досліджень як в Україні, так і за кордоном;
- бути критичним і самокритичним;
- пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел для роботи над науковими дослідженнями;
- учитися й оволодівати сучасними знаннями, виявляти, ставити та вирішувати проблеми, які виникають у процесі аналізу наукової літератури;
- до абстрактного мислення, аналізу та синтезу наукових парадигм;
- проведення наукових досліджень;
- усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ;
- аналізувати основні процеси і тенденції світового наукового пізнання, наукові методи і школи;
- усвідомлювати сутність й соціальне значення майбутньої професії, основних проблем дисциплін, що визначають конкретну філологічну галузь, їхній взаємозв'язок в цілісній системі знань;
- збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних фактів для проведення наукових досліджень;
- вільно оперувати спеціальною термінологією при написанні курсових робіт.

Силабус кредитного модуля «Прикладні лінгвістичні дослідження. Вступ до наукових досліджень» розроблений на основі принципу систематичності та послідовності, який пов'язаний як з організацією вивчення навчального матеріалу, так і з системою дій студентів щодо його засвоєння, що дозволяє передбачити необхідні навчальні завдання та види діяльності, які потрібні студентам для досягнення очікуваних результатів навчання, а потім спроектувати навчальний досвід таким чином, щоб максимально збільшити можливості студентів досягти бажаних результатів. Зазначені принципи є визначальними щодо вибору відповідних методів та форм, передбачаючи особистісно-орієнтований, антропоцентричний підхід, створюючи сприятливі умови для творчого розвитку особистості студента та його автономності.

Силабус побудований таким чином, що для вивчення кожної наступної теми студентам необхідно застосовувати знання й уміння, отримані в попередній. Лише в такому контексті здобувачі матимуть реальні знання про здійснення наукових досліджень та зможуть ефективно реалізовувати ці знання на практиці, що передбачає написання наукових робіт, роботу з необхідними для проведення наукового пошуку системами, володіння науковим стилем викладу.

Навчання здійснюється на основі **студентоцентрованого підходу** та стратегії взаємодії викладача та студента з метою засвоєння студентами матеріалу та формуванню у них відповідних компетентностей.

Під час навчання застосовуються метакогнітивні, когнітивні та соціально-афективні стратегії, які реалізуються через:

Прикладні лінгвістичні дослідження

- пояснювально-ілюстративний метод, спрямований на виклад інформації різними засобами та сприйняття цієї інформації студентам;
- активні та інтерактивні методи навчання (експрес-опитування, дискусія, мозковий штурм, кейс-метод тощо);
- евристичні методи (методи створення ідей, методи вирішення творчих завдань, методи активізації творчого мислення);
- метод проблемно-пошукового навчання, що передбачає осмислення навчального матеріалу та подальшу реалізацію самостійного пошуку, сприяючи розвитку когнітивної та творчої активності студентів;
- урізноманітнення форм навчання: робота в парах, робота в групах, самостійна робота тощо.

Усі методи і форми навчання мають на меті стимулювати пізнавальну діяльність студентів, їхню активність на заняттях, самостійність, креативність, що є визначальними факторами мотивації здобувачів до вивчення дисципліни «Прикладні лінгвістичні дослідження. Вступ до наукових досліджень».

Для ефективної комунікації з метою розуміння структури та змісту кредитного модуля та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, за допомогою якої:

- спрощується розміщення та обмін навчальним матеріалом;
- здійснюється надання зворотного зв'язку студентам стосовно навчальних завдань та змісту кредитного модуля;
- оцінюються навчальні завдання студентів;
- ведеться облік виконання студентами плану кредитного модуля тощо.

Під час навчання та для взаємодії зі студентами використовуються сучасні інформаційно-комунікаційні та мережеві технології для вирішення навчальних завдань, а також обладнання (проектор та електронні презентації для висвітлення окремих тем).

Місце кредитного модуля в програмі навчання

Кредитний модуль «Прикладні лінгвістичні дослідження. Вступ до наукових досліджень» вивчається у п'ятому семестрі третього року навчання. За структурно-логічною схемою ОП дисципліни «Сучасна українська мова», «Зіставна граматики» та «Історія зарубіжної літератури» є важливою передумовою вивчення кредитного модуля «Вступ до наукових досліджень». Знання й уміння, здобуті у процесі вивчення кредитного модуля «Вступ до наукових досліджень», є передумовою подальшого вивчення освітньої компоненти «Порівняльна типологія», «Практичний курс перекладу», а також написання курсової роботи з німецької мови.

Програмні результати навчання

У результаті вивчення кредитного модуля «Вступ до наукових досліджень» студенти зможуть:

1. Дотримуватися морально-етичних та культурних норм, принципів академічної доброчесності та кодексу професійної етики, примножувати досягнення суспільства.

2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати, правильно обирати і обґрунтовувати предмет і об'єкт, мету і завдання дослідження.

3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

Прикладні лінгвістичні дослідження

4. Усвідомлювати особливості функціонування та стратифікації різних мов, основні напрямки і тенденції класичних лінгвістичних досліджень, закономірності розвитку мов у контексті сучасних лінгвокультур (ефективно планувати роботу над дослідженням).

5. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у науково-дослідній діяльності (наприклад, коректно використовувати методи дослідження).

6. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології (ефективно користуватися інформаційними джерелами, знати критерії відбору матеріалу).

7. Здійснювати лінгвістичний і перекладознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів в межах курсової роботи.

Перелік тем

Програмні результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються студентам на першому занятті.

Тиждень	Зміст навчальної роботи	Годин на СРС
1	Лекція 1. Визначення та мета науки. Інтеграція та диференціація в науці. Методологія. Метод. Методика.	4
2	Семінарське заняття 1. Невербальні засоби інформації. Графічна метамова.	4
3	Лекція 2. Головні напрямки розвитку сучасного мовознавства.	4
4	Семінарське заняття 2. Експеримент у науці. Гіпотеза як форма наукового пізнання.	4
5	Лекція 3. Методи лінгвістичного аналізу. Типологія методів і процедур аналізу.	4
6	Семінарське заняття 3. Сильові характеристики наукового тексту.	4
7	Лекція 4. Наукова проблема. Вибір і обґрунтування теми дослідження. Дотримання академічної доброчесності	4
8	Семінарське заняття 4. Робота з інформаційними джерелами. Бібліографія. Дотримання академічної доброчесності	6
9	Лекція 5. Підвищення рейтингу. Підготовка до заліку.	8

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1.	Експрес-опитування на лекції	36%	20	3	60
2.	Доповідь на семінарському занятті	64%	20	1	20
3.	Написання есе		20	1	20
	Всього				100

Основні критерії оцінювання роботи студентів

1. Експрес-опитування на лекційних заняттях (теоретичний матеріал).

Критерії оцінювання:

Прикладні лінгвістичні дослідження

«відмінно» - 20 – 18 балів - повна і ґрунтовна відповідь на теоретичне питання, відповідність змісту;

«добре» - 17 – 15 балів - достатньо повна відповідь або повна відповідь з незначними неточностями;

«задовільно» - 14-12 балів - неповна відповідь, не зовсім правильна відповідь на теоретичне питання;

«незадовільно» - 0 балів - невисвітлене питання, незадовільна відповідь зі значними помилками або відсутність відповіді.

2. Доповідь на семінарському занятті:

Критерії оцінювання:

«відмінно» - 20-18 балів (творче розкриття одного з питань, вільне володіння матеріалом);

«добре» - 17-15 балів (глибоке розкриття одного з питань дискусії);

«задовільно» - 14-12 балів (активна участь у роботі семінару);

«незадовільно» - 0 балів (поверхнєве висвітлення питання дискусії, присутність без участі у обговоренні питань семінару) .

3. Написання есе:

Критерії оцінювання:

«відмінно» - 20-18 балів: творче розкриття теми, вільне володіння матеріалом;

«добре» - 17-15 балів: глибоке розкриття теми;

«задовільно» - 14-12 балів: тему есе загалом розкрито;

«незадовільно» - 0 балів: есе не зараховано (невиконання завдання або значної кількості наявність грубих помилок).

Результати оголошуються кожному студенту окремо у присутності або в дистанційній формі (е-поштою).

Семестрова атестація студентів

Отримання заліку		Критерій
1	Поточний рейтинг	$RD \geq 60$

Для отримання кредитного модуля «автоматом» потрібно мати рейтинг не менше 60 балів. Студенти, які наприкінці семестру мають рейтинг менш 60 балів, а також ті, хто хоче підвищити оцінку, виконують залікову контрольну роботу і ця рейтингова оцінка є остаточною. У разі написання залікової контрольної роботи на оцінку, нижчу за отриману автоматом, попередній рейтинг з дисципліни скасовується і до залікової відомості заноситься сума балів за залікову контрольну роботу («жорстка» РСО).

Залікова контрольна робота оцінюється із 100 балів. Контрольне завдання цієї роботи складається з двох запитань з переліку, що наданий у переліку тем.

Кожне запитання оцінюється у 50 балів за такими критеріями:

– «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації), надані відповідні обґрунтування та особистий погляд – 50 - 45 балів;

– «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), що виконана згідно з вимогами до рівня «умінь», або незначні неточності) – 44-37 балів;

– «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації, що виконана згідно з вимогами до «стереотипного» рівня та деякі помилки) –

Прикладні лінгвістичні дослідження

36-30 балів;

– «незадовільно» – незадовільна відповідь – 0 балів.

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою

Рейтингові бали, RD	Оцінка за університетською шкалою
$95 \leq RD \leq 100$	Відмінно
$85 \leq RD \leq 94$	Дуже добре
$75 \leq RD \leq 84$	Добре
$65 \leq RD \leq 74$	Задовільно
$60 \leq RD \leq 64$	Достатньо
$RD < 60$	Незадовільно
$RD < 36$	Не допущено

Пропущені контрольні заходи

Кожен студент має право відпрацювати пропущені з поважної причини (лікарняний, мобільність тощо) заняття за рахунок самостійної роботи.

Детальніше за посиланням: <https://kpi.ua/files/n3277.pdf>.

Календарний рубіжний контроль

Проміжна атестація студентів (далі – атестація) є календарним рубіжним контролем. Метою проведення атестації є підвищення якості навчання студентів та моніторинг виконання графіка освітнього процесу студентами.

Критерій		Перша атестація	Друга атестація
Термін атестації		8-ий тиждень	14-ий тиждень
Умови отримання атестації	Поточний рейтинг	≥ 16 балів	≥ 35 балів

Академічна доброчесність

Політику та принципи академічної доброчесності визначено в розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначено в розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними

Прикладні лінгвістичні дослідження

процедурами. Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень. Детальніше: <https://kpi.ua/regulations-8-7>.

Інклюзивне навчання

Кредитний модуль «Прикладні лінгвістичні дослідження. Вступ до наукових досліджень» може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Навчання іноземною мовою

Навчальний матеріал викладається українською мовою.

Додатки

Додаток 1. Рекомендована література

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. - 3-є вид., перероб. і доп. [Текст] / Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. Київ : Професіонал, 2005. 238 с.

Допоміжна:

2. Кочерган М. П. Загальне мовознавство. – Київ, «Академія», 2008.
3. Лудченко А. А., Лудченко Я. А., Примак Т. А. Основы научных исследований. Київ: Знання, 2000.
4. Цеков Ю. І.; передне слово Р. В. Бойка. Довідник здобувача наукового ступеня. Збірник нормативних документів та інформаційних матеріалів з питань атестації наукових кадрів вищої кваліфікації. К. : Редакція “Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України”.

Література знаходиться у бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського, методичному кабінеті кафедри теорії, практики та перекладу німецької мови та в електронному кампусі.